

Տ. ՆԵՐՍԵՍ ԱՐԹԵՂԻՄԿՈՂՈՍ ՊՈԶԱՊԱՆՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ ԽՈՍՎԱԾ Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐՈՒՄ ԲՈՒՆ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆԻ ՏՈՆԻՆ

(22 փետրվարի 2004 թ.)

*«Յորում ցնծայր զուսրթութեամբ
անրիսրական խնդութեամբ»:
(Շարակնոց):*

«Յանուն Հօր եւ Որդոյ եւ Հոգւոյն Սրբոյ. ամէն»:

Սույն փողերը Բուն Բարեկենդանի օրհնության շարականի երկրորդ փան բառերն են: Այնպեղ սրբազան շարականագրի կողմից նկարագրվում է, թե ինչպես Բանը Հոր և Սուրբ Հոգու հետ ստեղծեց աշխարհը և մարդուն: Եվ վեցերորդ օրը ստեղծված մարդն ապրեց դրախտի մեջ, ինչպես շարականագիրն է ասում, դրախտի մեջ «անրիսրական խնդութեամբ» ապրեց, այսինքն՝ փխրություն, ցավ և հոգս չունեցող խնդությամբ ապրեց:

Այսօր Հայաստանյայց բոլոր եկեղեցիների խորանները փակված են, և Բուն Բարեկենդանի փոռն է: Բուն Բարեկենդան ենք կոչում, որովհետև շաբաթապահքերին նախորդող բարեկենդանների մեջ ամենակարևորն ու գլխավորն է: Բարեկենդան՝ բարի կենդանություն բարդ բառն է, որ կնշանակե եկեղեցական իմաստով պարտաստության մի շրջան, սնունդով և գիտակցությամբ անդրադառնալու, որ այսօրվա ճոխ սեղաններին պիտի հաջորդի այն պարտաստությունը, որը մեզ պիտի առաջնորդի քառասնօրյա պահեցնելության շրջանի հոգևոր վերելքի:

Քառասնօրյա պահեցողության շրջանը մեր հայրապետների կողմից թելադրված և հաստատված մի շրջան է, որի ընթացքում պահեցողությունը գլխավոր դերն է կատարում մեր կյանքի մեջ, պահեցողություն նախ ուրելիքի հետ առնչված, թե ինչպես մենք մեզ պեքք է զրկենք կենդանական աշխարհի սնունդից: Պահեցողությունը նաև մեր կամքի ուժը թրծելու և զորացնելու մի շրջան է: Բայց պիտի ըսեք, թե քրիստոնեությունը ուրելիք է կամ խմելիք: Ո՛չ երբեք:

Պահեցողությունը նաև, սիրելի հավաքացյալներ, մեր բերանները պահելն է ո՛չ թե միայն ոչ պահոց կերակուրներից, այլ նաև մեր խոսելակերպի արտահայտության մեջ: Պեքք չէ մենք հայեցիքներ կամ չարախոսներ կամ բամբասանքներով զբաղվենք, այլ պեքք է ընդհակառակը՝ կարողանանք զսպել մեր բերանները, որպեսզի չբամբասենք, չչարախոսենք, ուրիշների մասին վարչաբարտախոսվենք: Նրանց մասին, որոնցից մենք դժգոհ ենք, նրանց մասին ևս վարչաբարտախոսվենք: Ավելարարան ասում է, չէ՛ «Նախ քո աչքի մեջի գերանը քոս, հետո հարևանիդ, դրացիիդ, թշնամիիդ աչքի միջի շուղը» (Հմմտ. Մատթ. Է 3-5): Մեծ պահքը նաև ապաշխարության շրջան է մեզ համար, հատկապես աղոթքի շրջան է. աղոթել մեզ համար, աղոթել մեր Եկեղեցու ազատության համար, աղոթել մեր ընտանիքի

զավակների համար, աղոթել մեր ընկերների համար, աղոթել բանւորի մեջ փառապաշտ մարդկանց համար: Տառապել գիւրցող մարդը կկարողանա և արդարության հասնիլ: Պէտք է աղոթենք նաև հիվանդների համար, ծերունիների համար, որոնք փնից չեն կարող դուրս գալ ցրտի և կամ հիվանդության պարճառով:

Մի խոսքով, պէտք է կարողանանք աղոթել նաև աշխարհի խաղաղության համար, Արցախի համար, Հայաստանի համար, պէտք է աղոթենք նաև Հայաստանի ղեկավարության համար, որպեսզի Աստուծոյ նրանց հոգիները լույսով լցնի, և կարողանան ճշմարտության ճանապարհով առաջանալ և արդարություն գործել մեր երկրի մեջ: Արդարության պակասն այսօր ամբողջ աշխարհով մեկ զգալի է, թե ինչպես մարդիկ փառապաշտ են, որովհետև իրենք անարդարության են հանդիպում: Տեսնո՞ւմ եք, բերանը զսպելը հաց ուտելու հետ միայն կապված չէ, նաև խոսքի հետ է կապված, նաև աղոթքի հետ է կապված, և մենք բառասնօրյա այս շրջանին անընդհատ, առանց հուսահատվելու, առանց ձանձրանալու պէտք է աղոթենք մարդկության բարօրության համար:

Ապաշխարությունը շատ կարևոր մի երևույթ է մեր կյանքի մեջ: Մկրտությամբ եկեղեցվո ալվազանի մեջ մենք աղամական մեղքից ենք ազատագրվում, բայց մեր առօրյա կյանքի մեջ միշտ մոլորության ենթակա ենք, միշտ մեղքի ճիւղանների մեջ ենք ընկնում և պէտք է անընդհատ աղոթենք, մեր կապը Աստծո հետ հաստատենք ամուր կերպով և զԱստուծոյ ճանաչենք որպես մեր Տերը, մեր Առաջնորդը և մեր Փրկությունը: Ապաշխարությունը շատ կարևոր է քրիստոնյայի համար, որովհետև ապաշխարության միջոցով նա փառապաշտ է իր գործած մեղքերի համար և Աստծոց քվություն խնդրում, որպեսզի Աստուծոյ իր մեղքերին քվություն շնորհի:

Ապաշխարության լավագույն օրինակներից է Պողոս առաքյալը, որ Սողոս էր հին հեթանոսական անունով: Քրիստոսի հարությունից հետո նա հալածում էր բոլոր քրիստոնյաներին, նրանց բռնում, չարչարում, դադապարպում և բանտարկել էր փախս՝ հասցնելով մահվան դուռը: Եվ սակայն մի օր, երբ նա Երուսաղեմից գնում էր Դամասկոս, իր մեղքերի գիտակցությունը հավանաբար ունեցավ, իր՝ քրիստոնյաների հանդեպ ունեցած սխալ վերաբերմունքին անդրադարձավ հավանաբար, և ճանապարհին Աստծո լույսը հանկարծ լուսավորեց նրան:

Նրա աչքերը կուրացան և իրեն փարին Դամասկոս քրիստոնյա Անանիայի փունը: Այնպեղ և Անանիան իմացավ, թե ո՞վ էր քրիստոնյաներին հալածող այս «հերոսը»: Աղոթեց նրա վրա, և Աստծո օրհնությունը իջավ նրա վրա: Նրա աչքերը վերստին բացվեցին, և քրիստոնեության ամբողջ պարմության ընթացքին ամենաուժեղ ջարդագովը դարձավ քրիստոնեության: Օր կա՞, որ Պողոս առաքյալի թղթերից մեկը չընթերցվի եկեղեցվո մեջ:

Նույնն է պարագան նաև Տրդատ Երրորդ թագավորին, որ Հռիփսիմյանց, Գայանյանց կույսերը սպանել փվեց և մինչ այդ էլ, 290 թ., հրովարդակ հանեց Հայաստան աշխարհի քրիստոնյաներին հալածելու և մահվան դադապարպելու: Բայց ի՞նչ եղավ վերջը: Երբ Գրիգոր Լուսավորչին բանտարկեց, Գրիգոր Լուսավորչի Աստուծոյ այնքան ուժեղ էր, որ Հայոց արքային անդրադառնալ փվեց իր սխալները, և նա հիվանդացավ խոզի կերպարանք ստացավ և գնաց Արաքս գետի ճահճուրները: Եվ Գրիգոր Լուսավորչի կարողացավ Տեսիլքի միջոցով Տրդատի Խոսրովիդուխտ բրոջ՝ Խոր Վիրապի գուրից դուրս գալ և աղոթ-

քով բուժել հիվանդ արքային: Այդպիսով ապաշխարության շնչով արքան քրիստոնյա դարձավ և այս եկեղեցու հիմնադրության մեջ, հաստատության մեջ իր բաժինը ևս բերավ: Ազաթանգեղոս պարմիչը կըսե, թե «նա հսկա քարեր շալակում և բերում էր Արարարի ստորոտից, որպեսզի հայոց Մայր Տաճարը՝ Սուրբ Էջմիածինը կառուցվի»:

Ապաշխարությունը, փեսեք, ինչ հրաշքներ է գործում: Արդյոք մենք ևս կարո՞ղ ենք հրաշքների արժանի դառնալ՝ պահեցողության այս շրջանին ապաշխարելով, աղոթելով, մեր պահքը պահելով, հոռի և գեշ սովորություններից հեռու մնալով:

Ես ճանաչում էի Մանչեսթրում մի քահանայի, որ օրը երկու փուլի սիգարետ էր ծխում, սակայն Մեծ պահքից առաջ, Բուն Բարեկենդանին դադարեցնում էր ծխելը և հիսուն օր բերանը ծխախոտ չէր դնում, հակառակ որ այդքան մոլի էր: Իր կամքի ուժով կարողանում էր հաղթահարել իր այդ ցանկությունը:

Մենք ևս կարող ենք մեր ներքին կամքի ուժով հաղկապես պահեցողության այս շրջանին մեծ գործունեություն ունենալ՝ մաքրելով մեր անձը, մաքրելով մեր ներքին անձնավորությունը կապանքներից և դեպի արդարություն առաջնորդվելով:

Թող Զրիստոսի լույսը լուսավորե մեզ բոլորիս:

«Լուսով Զո Զրիստոս, լուսաւորեաւ եւ պայծառացո զմիտս մեր, զխորհուրդս մեր, եւ առաջնորդեաւ մեզ ի բարին այժմ եւ յապիտեանս յապիտենից. ամէն»: